



جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال چهارم

تاریخ چاپ ۱۳۹۰/۳/۹

۱۴۷۲

شماره چاپ

۵۳۳

شماره ثبت

یک شوری

لایحه وظایف و اختیارات وزارت امور زیربنایی

کمیسیونهای ارجاعی

اجتماعی	: اصلی
---------	--------

عمران	: فرعی
-------	--------

معاونت قوانین

باسمه تعالی

شماره: ۴۸۵۵۷/۴۶۵۱۴

تاریخ: ۱۳۹۰/۳/۴

جناب آقای دکتر لاریجانی

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه وظایف و اختیارات وزارت امور زیربنایی، که به استناد ذیل ماده (۵۳) قانون برنامه پنجم کشور در جلسه مورخ ۱۳۹۰/۳/۱ هیأت وزیران با قید یک فوریت به تصویب رسیده است، برای طی تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌گردد.

محمود احمدی‌نژاد

رئیس جمهور

مقدمه توجیهی:

در اجرای ذیل ماده (۵۳) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و به منظور احصاء وظایف و اختیارات وزارت امور زیربنایی، لایحه زیر برای طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود:

لایحه وظایف و اختیارات وزارت امور زیربنایی

ماده واحده- وظایف و اختیارات وزارت امور زیربنایی که در اجرای ماده (۵۳) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و طبق مصوبه دولت از ادغام وزارت راه و ترابری در وزارت مسکن و شهرسازی ایجاد شده است، تمامی وظایف و اختیاراتی است که بر اساس قوانین بر عهده وزارتخانه‌های یاد شده بوده است. وظایف و اختیارات جدید وزارت امور زیربنایی در کارگروهی متشکل از وزیر امور زیربنایی و معاونان حقوقی و برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی و توسعه مدیریت و سرمایه انسانی رئیس‌جمهور با تنقیح قوانین مربوط تهیه و به هیأت وزیران برای تقدیم به مجلس شورای اسلامی ارائه می‌شود.

رئیس‌جمهور

سوابق

قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۴-۱۳۹۰)
(مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵)

ماده ۵۳- دولت مکلف است یک یا چند وزارتخانه را به نحوی در وزارتخانه‌های دیگر ادغام نماید که تا پایان سال دوم برنامه تعداد وزارتخانه‌ها از بیست و یک وزارتخانه به هفده وزارتخانه کاهش یابد.

وظایف و اختیارات وزارتخانه‌های جدید با پیشنهاد دولت به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

قانون تغییر نام "وزارت راه" به "وزارت راه و ترابری" و تجدید تشکیلات و تعیین وظایف آن مصوب ۱۳۵۳،۴،۲۴

ماده ۱- به منظور اعمال سیاست جامع و هماهنگ برای ترابری کشور و توسعه، تجهیز، گسترش، نگاهداری و ایجاد تأسیسات زیربنایی آن با توجه به مقتضیات توسعه اجتماعی، اقتصادی و عمرانی و دفاع ملی و با رعایت قوانین و مقررات مربوط از تاریخ تصویب این قانون نام "وزارت راه" به "وزارت راه و ترابری" تغییر می‌یابد و کلیه وظایف و اختیارات وزیر و وزارت راه به وزیر و وزارت راه و ترابری واگذار می‌گردد.

تبصره ۱- منظور از عبارت "ترابری کشور" مذکور در این قانون و مقررات آن ترابری زمینی و دریایی است.

تبصره ۲- امور مربوط به ترابری هوایی و بهره‌برداری هوایی تابع قانون و مقررات هواپیمایی کشوری و سایر مقررات خاص خود خواهد بود.

ماده ۲- سازمان بنادر و کشتیرانی با کلیه کارکنان، تشکیلات، بودجه و اعتبار و دارایی و تعهد و وظایف آن از وزارت دارایی منتزع و به صورت سازمان وابسته به وزارت راه و ترابری مستقل می‌گردد.

تبصره ۱- مدیر عامل سازمان بنادر و کشتیرانی سمت معاونت وزارت راه و ترابری را خواهد داشت.
تبصره ۲- کلیه اختیارات و وظایف وزیر دارایی در سازمان بنادر و کشتیرانی و شورای عالی آن به وزیر راه و ترابری واگذار می‌گردد. وزیر دارایی یا معاون او عضویت شورای عالی سازمان بنادر و کشتیرانی را خواهد داشت.

ماده ۳- واحد مطالعه هماهنگی حمل و نقل در کشور به صورت سازمان هماهنگی ترابری

کشور با کلیه کارکنان، تشکیلات، بودجه، اعتبارات و دارایی و تعهدات در وزارت راه و ترابری متمرکز می‌گردد.

ماده ۴ - اداره کل هواپیمایی کشوری با کلیه کارکنان، تشکیلات، بودجه اعتبارات دارایی، تعهدات و وظایف آن از وزارت راه متزح و به نام سازمان هواپیمایی کشوری به صورت سازمان وابسته به وزارت جنگ منتقل می‌گردد.

تبصره ۱ - کلیه اختیارات و وظایف وزیر و وزارت راه به نحوه مذکور در قوانین و مقررات مربوط به هواپیمایی کشوری به وزیر و وزارت جنگ واگذار می‌شود.

تبصره ۲ - رییس سازمان هواپیمایی کشوری سمت معاونت وزارت جنگ را خواهد داشت.

تبصره ۳ - یک نفر از معاونان وزارت راه و ترابری به انتخاب وزیر راه و ترابری عضویت شورای عالی هواپیمایی کشوری را خواهد داشت.

تبصره ۴ - واحد پلیس مأمور در هواپیمایی کشوری و فرودگاه‌ها (موضوع قانون ضمیمه شدن ادارات پلیس انتظامی راه‌آهن و هواپیمایی کشوری و اداره انتظامی و نگهبانی گمرکات به شهربانی کشور مصوب هشتم خرداد ماه ۱۳۴۶) از تاریخ تصویب این قانون کلاً با کلیه کارمندان و افسران و درجه‌داران و افراد ابوابجمعی و اسلحه و مهمات خود از اداره پلیس راه‌آهن و هواپیمایی کشوری متزح و مستقلاً به نام اداره پلیس انتظامی هواپیمایی کشوری وظایف محوله را به صورت یکی از واحدهای تابعه شهربانی کشور در سازمان هواپیمایی کشوری انجام خواهد داد وظایف اختصاصی پلیس مزبور و اختیارات سازمان هواپیمایی کشوری و شهربانی کشور درباره افسران و کارمندان پلیس هواپیمایی کشوری به موجب آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با هماهنگی شهربانی کشور و سازمان هواپیمایی کشور تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد. تا زمانی که آیین‌نامه مورد نظر به تصویب نرسیده واحد مزبور وظائف محول را کماکان انجام خواهد داد و قسمت دیگر با کارمندان و افسران و درجه‌داران و افراد ابوابجمعی و اسلحه و مهمات خود به نام اداره پلیس انتظامی راه‌آهن انجام وظیفه خواهد کرد.

ماده ۵ - به منظور گسترش فعالیت هواشناسی در سطح مملکت و امکان رفع نیازهای هواشناسی کشاورزی و بهسازی محیط زیست و آبیاری و ارتباطات دریایی و هوایی و تربیت نیروی انسانی مورد احتیاج در سطوح مختلف همچنین رفع احتیاجات بخش خصوصی در مورد فوق به استثنای نیروی هوایی شاهنشاهی که به طور مستقل عمل خواهد کرد اداره کل هواشناسی به سازمان هواشناسی کشور تبدیل و با کلیه کارکنان و تشکیلات، بودجه، اعتبارات، دارایی و

تمهيدات و وظايف از وزارت راه متزح و به وزارت جنگ منتقل می‌شود.
ریس سازمان هواشناسی کشور سمت معاونت وزارت جنگ را خواهد داشت.
ماده ۶ - سازمان هواشناسی کشور به منظور هماهنگی فعالیتهای فنی و تخصص هواشناسی و تعیین نیازهای مذکور در این قانون دارای شورایی خواهد بود مرکب از:
۱ - وزیر جنگ.

۲ - معاون وزارت کشاورزی و منابع طبیعی به انتخاب وزیر کشاورزی و منابع طبیعی.

۳ - معاون وزارت راه و ترابری به انتخاب وزیر راه و ترابری.

۴ - معاون سازمان برنامه و بودجه به انتخاب ریس سازمان برنامه و بودجه.

۵ - معاون وزارت آب و برق به انتخاب وزیر آب و برق.

۶ - معاون وزارت بهداری به انتخاب وزیر بهداری.

۷ - مدیر عامل سازمان بنادر و کشتیرانی.

۸ - ریس سازمان هواپیمایی کشوری.

۹ - ریس سازمان هواشناسی کشور.

۱۰ - نماینده نیروی هوایی شاهنشاهی.

آیین‌نامه مربوط به وظايف و طرز کار شورای مذکور ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون از طرف وزارت جنگ تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذارده خواهد شد.
ریاست شورا یا وزیر جنگ می‌باشد و ریس سازمان هواشناسی کشور سمت دبیر شورا را خواهد داشت.

ماده ۷ - وظايف وزارت راه و ترابری به شرح زیر است:

۱ - مطالعه و تهیه و تنظیم برنامه‌های جامع و هماهنگ به منظور تعیین خط مشی‌های اجرایی در زمینه ترابری کشور و اجرای آنها.

۲ - احداث، توسعه، بهره‌برداری و نگاهداری راه‌ها، راه‌آهن و بنادر.

۳ - بررسی نیازمندیهای ترابری کشور و تعیین اولویتهای اجرایی آنها و تهیه و اجرای برنامه‌های

درازمدت، میان‌مدت و کوتاه‌مدت. به منظور رفع این نیازمندیها با توجه به برنامه‌های عمرانی کشور.

۴ - تهیه و تنظیم ضوابط و معیارهای لازم برای احداث و نگاهداری و تأسیسات زیربنایی ترابری با توجه به مقتضیات و پیشرفتهای وسائل ترابری و نظارت بر اجرای آنها.

۵ - بررسی روشهای ساختمان و نگاهداری و بهره‌برداری از راه‌ها، راه‌آهن و بنادر.

- ۶ - طبقه‌بندی کلیه تأسیسات زیر بنایی ترابری و تعیین مشخصات فنی و هندسی آنها همچنین تعیین تشکیلات و دستگاه‌هایی که باید از هر یک از آنها نگاهداری نمایند.
- ۷ - تعیین مشخصات مجاز وسائل ترابری در بهره‌برداری از تأسیسات زیربنایی ترابری و مانعت از بهره‌برداری وسائل ترابری خارج از مشخصات مذکور در استفاده از تأسیسات فوق.
- ۸ - بررسی درباره راه‌های ترابری بین‌المللی و نحوه ارتباط با آنها و عنداللزوم پیشنهاد پیوستن به موافقتنامه‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و تنظیم پیشنهاد قراردادهای دو جانبه و چند جانبه با دولتها و مؤسسات خارجی.
- ۹ - بررسی نیازمندیها و شناسایی مجموع قدرت و ظرفیت ترابری کشور اعم از راه‌ها، راه‌آهن، راه‌های آبی، بنادر و خطوط لوله به منظور تهیه برنامه‌ها و ارائه توصیه‌های لازم به سازمانهای مربوط.
- ۱۰ - ایجاد، نگاهداری و بهره‌برداری از خطوط پایگاه‌های مواصلاتی اختصاصی زمینی و دریایی یا توجه به برنامه‌ها و نیازمندیهای ترابری کشور.
- ۱۱ - بررسی و ارائه پیشنهادهای لازم به سازمانهای مربوط در باب سیاست نرخ‌گذاری خدمات ترابری و همچنین خدمات جنبی آن.
- ۱۲ - تعیین ضابطه‌ها و معیارهای فنی اقتصادی و ایمنی ترابری در راه‌های زمینی و آبی و نظارت بر فعالیت آنها.
- ۱۳ - تعیین ضابطه‌ها و معیارهای لازم با همکاری دستگاه‌های مربوط برای ایجاد اداره و توسعه مؤسسات ترابری اعم از آن که در داخل و یا در خطوط بین‌المللی فعالیت داشته باشند و نظارت بر فعالیت آنها.
- در مورد صدور پروانه تأسیس مؤسسات ترابری مراجع صلاحیتدار مکلفند قبلاً نظر وزارت راه و ترابری را در تأسیس این گونه مؤسسات جلب نمایند.
- ۱۴ - تهیه طرح مقررات و آیین‌نامه مربوط به صدور اجازه تأسیس مؤسسات، دفاتر، شعبه‌ها و نمایندگیهای ترابری خارجی که در کشور فعالیت کنند و نظارت بر فعالیت آنها با جلب نظر وزارت کشور.
- ۱۵ - تعیین ضابطه‌ها و معیارهای لازم به منظور تنظیم امور مربوط به ترابری سازمانهای دولتی "به استثنای نیروهای مسلح شاهنشاهی" با همکاری دستگاه‌های مربوط ایجاد هماهنگی و تمرکز امور مذکور.
- ۱۶ - تعیین ضابطه‌ها و معیارها و پیشنهاد اتخاذ سیاستهای لازم برای تشویق بخش خصوصی به

سرمایه‌گذاری در امور مربوط به ترابری.

۱۷ - بررسی در زمینه حریم‌های تأسیسات زیربنایی ترابری و تهیه و تنظیم مقررات مورد نیاز برای پیشنهاد به مراجع صلاحیتدار و نظارت بر اجرای آنها.

۱۸ - بررسی نیازمندیهای کشور از نظر خدمات خاکشناسی و شناسایی مصالح ساختمانی و تجهیز و توسعه آزمایشگاه‌های مربوط و عرضه و فروش خدمات (آزمایشگاه‌های فنی و مکانیک خاک) به بخش عمومی و خصوصی.

۱۹ - بررسی نیازمندیهای کشور از نظر شناسایی راه‌های آبی و دریا و اقیانوس‌شناسی و ایجاد و تجهیز و توسعه تشکیلات سازمانهای لازم و عرضه و فروش خدمات آن به بخش خصوصی و عمومی.

۲۰ - تهیه آیین‌نامه‌های مجازات خلانی با موافقت وزارت دادگستری و وزارت کشور و پیشنهاد قوانین و مقررات لازم درباره رسیدگی به موارد تخلف از مقررات ترابری کشور.

۲۱ - تشکیل واحدهای مطالعاتی و تحقیقاتی لازم برای انجام وظائف بالا.

تبصره - کلیه اختیارات و وظایف دیگری که به موجب سایر قوانین به وزارت راه محول بوده است به عهده وزارت راه و ترابری خواهد بود.

ماده ۸ - وزارت راه و ترابری مجاز است با نظر سازمان امور اداری و استخدامی کشور به منظور تربیت و تجهیز نیروی انسانی ماهر برای اجرای وظائف خود برنامه‌های آموزشی لازم را تهیه و رأساً یا با همکاری مؤسسات مربوط به مرحله اجراء درآورد.

ماده ۹ - به وزیر راه و ترابری اختیار داده می‌شود که تشکیلات هر یک از سازمانها و مؤسسات و واحدهای تابع یا وابسته آن وزارت را در صورتی که لازم تشخیص دهد ادغام یا منحل نموده و تشکیلاتی بر اساس وظائف مذکور در این قانون و سایر قوانین با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور تنظیم کرده و به موقع اجراء بگذارد.

ماده ۱۰ - به موجب این قانون شورای عالی هماهنگی ترابری کشور در وزارت راه و ترابری تشکیل می‌گردد وزارت راه و ترابری مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ تصویب این قانون آیین‌نامه مربوط به ترکیب و وظایف و اختیارات شورای عالی هماهنگی ترابری کشور را تهیه و پس از تصویب کمیسیون‌های مربوط مجلسین به موقع به اجرا بگذارد.

ماده ۱۱ - وزارت راه و ترابری برای اجرای قسمتی از وظائف خود و سازمانهای وابسته می‌تواند با موافقت شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و با رعایت شرایطی که شورای عالی مذکور تعیین خواهد کرد شرکت تشکیل دهد و یا با بخش خصوصی اعم از داخلی و خارجی همچنین

وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی ایرانی مشارکت نماید. اسانامه‌های شرکتهای مزبور که به موجب این قانون تأسیس خواهد شد بر طبق مقررات مربوط به شرکتهای دولتی تهیه و با تأیید شورای عالی هماهنگی ترابری کشور و تصویب کمیسیونهای راه و دارایی و استخدام مجلسین به موقع به اجراء گذارده می‌شود.

ماده ۱۲ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و شهرداریها و مؤسسات وابسته به آنها مکلفند طرحهای مربوط به ایجاد و توسعه شهرها و مراکز فعالیتهای اجتماعی و صنعتی و کشاورزی را از لحاظ استفاده از تأسیسات ترابری به اطلاع وزارت راه و ترابری برسانند.

ماده ۱۳ - وزارت راه و ترابری مجاز است آن قسمت از راه‌ها، ایستگاه‌های راه‌آهن، محوطه‌های بارانداز بنادر و نظائر آنها را که مورد استفاده نیست پس از روشن شدن وضعیت ثبتي با رعایت مقررات به فروش برساند و وجوه حاصل را در عرض یک سال به مصرف خرید اراضی و مستحدثات مورد نیاز برساند.

ماده ۱۴ - به دولت اجازه داده می‌شود به منظور انجام خدمات باربری، تخلیه و بارگیری (به استثنای خدمات فرودگاهی) و انبارداری در گمرکات کشور رأساً یا با مشارکت بخش خصوصی اهم از داخلی و یا خارجی شرکت و یا شرکتهایی تشکیل دهد.

این شرکتهای به موجب اسانامه‌های خاص خود زیر نظر شورایی مرکب از معاون هماهنگی ترابری وزارت راه و ترابری، رییس کل گمرک ایران، مدیرعامل سازمان بنادر و کشتیرانی، رییس سازمان هواپیمایی کشوری، رییس کل راه‌آهن دولتی ایران انجام وظیفه خواهد نمود. اسانامه این شرکت یا شرکتهای با رعایت مفاد فوق پس از تصویب کمیسیونهای راه و دارایی و استخدام مجلسین به موقع به مرحله اجراء گذارده خواهد شد.

ماده ۱۵ - وزارت راه و ترابری به منظور تأمین مواد اولیه ساختمانی از قبیل سنگ، شن، ماسه و خاک که برای ساختمان و نگاهداری تأسیسات زیربنایی راه و ترابری کشور مورد نیاز می‌باشد می‌تواند با رعایت مقررات قانونی و موافقت سازمان مربوط آیین‌نامه نحوه استفاده و بهره‌برداری وزارت راه و ترابری را از مواد مذکور تنظیم و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء بگذارد.

ماده ۱۶ - به منظور نظارت بر اجراء مقررات ترابری به وزارت راه و ترابری اجازه داده می‌شود گارد ترابری تشکیل دهد. حدود وظائف و تشکیلات آن به موجب آیین‌نامه‌ای که به تصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین خواهد رسید تعیین می‌گردد.

تبصره ۱ - گارد بنادر و گمرکات که به موجب قانون اختیارات مالی و استخدامی سازمان بنادر

و کشتیرانی و تشکیل گارد بنادر و گمرکات مصوب تیر ماه ۱۳۴۸ تشکیل شده است به دو واحد جداگانه گارد گمرک و گارد بنادر و کشتیرانی تقسیم و بر اساس نیازمندیهای گمرک ایران و سازمان بنادر و کشتیرانی با توافق وزارتخانه‌ها دارای راه و ترابری تقسیم می‌گردد و با صلاحیت و اختیارات و بودجه و کارکنان مربوط از وزارت دارایی منتزع و به گمرک ایران و سازمان بنادر و کشتیرانی منتقل می‌گردد.

تبصره ۲ - گارد بنادر و کشتیرانی جزو تشکیلات گارد ترابری خواهد بود و علاوه بر وظایف و اختیارات و صلاحیت فعلی وظائف حفاظت کشتیرانی در آبهای ایران را نیز به عهده خواهد داشت. تا زمانی که گارد بنادر و گمرکات به ترتیب فوق تقسیم نشده است وظائف و اختیارات خود را کماکان دارا خواهد بود و اداره پلیس انتظامی راه‌آهن در گارد ترابری متمرکز می‌گردد. ماده ۱۷ - آیین‌نامه‌های لازم در اجرای مفاد این قانون در مورد اجرای امور مربوط به ترابری کشور جز در مواردی که مرجع دیگری برای تصویب آن در این قانون پیش‌بینی شده است به وسیله وزارت راه و ترابری و دوباره امور مربوط به هواپیمایی کشوری و حمل و نقل هوایی و بهره‌برداری هوایی و هواشناسی از طریق وزارت جنگ تهیه و پس از تصویب هیأت وزیران به موقع اجراء گذاشته خواهد شد و تا زمانی که اساسنامه‌ها و آیین‌نامه‌های اجرایی مذکور در این قانون به تصویب نرسیده است اساسنامه و آیین‌نامه‌های فعلی معتبر و لازم‌الاجراء خواهد بود.

لایحه قانونی اصلاح مواد ۵ و ۶ قانون تغییر نام "وزارت راه" به "راه و ترابری" و تجدید تشکیلات و تعیین وظایف آن مصوب ۱۳۵۹، ۳، ۲۴

ماده واحده: مواد ۵ و ۶ قانون تغییر نام "وزارت راه" به "وزارت راه و ترابری" و تجدید تشکیلات و تعیین وظایف آن مصوب ۱۳۵۳ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

۱ - ماده ۵ به شرح زیر اصلاح می‌گردد:

ماده ۵ - به منظور گسترش فعالیت هواشناسی در سطح کشور و امکان رفع نیازهای هواشناسی کشاورزی و بهسازی محیط زیست و آبیاری و ارتباطات دارایی و هوایی و تربیت نیروی انسانی مورد احتیاج در سطوح مختلف و همچنین رفع احتیاجات بخش خصوصی در مورد فوق به استثنای نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران که به طور مستقل عمل خواهد کرد اداره کل هواشناسی به سازمان هواشناسی کشور تبدیل و به صورت سازمان وابسته به وزارت راه و ترابری اداره خواهد شد. رئیس سازمان هواشناسی کشور سمت معاونت وزارت راه و ترابری را خواهد داشت.

۲ - برخی از عبارات ماده ۶ به شرح زیر مورد اصلاح قرار می‌گیرد:

عبارت "وزیر جنگ" در ردیف ۱ ماده ۶ به "وزیر راه و ترابری" و عبارت "معاون وزارت راه و ترابری به انتخاب وزیر راه و ترابری" در ردیف ۳ همان ماده به "معاون وزارت دفاع ملی به انتخاب وزیر دفاع ملی" تغییر می‌یابد و در قسمت آخر ماده ۶ هر جا که نامی از وزیر و وزارت جنگ برده شده به وزیر و وزارت راه و ترابری تغییر می‌یابد.

قانون تفسیر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن مصوب ۱۳۵۳ و ۴، ۱۶

ماده ۱ - تعاریف

از نظر اجرای این قانون تعاریف و اصطلاحات به طور کلی همچنین مصادیق ساختمانهای دولتی به شرح زیر است:

۱ - طرح جامع سرزمین:

طرح جامع سرزمین، طرحی است که شامل استفاده از سرزمین در قالب هدفها و خطمشی‌های ملی و اقتصادی از طریق بررسی امکانات و منابع مراکز جمعیت شهری و روستایی کشور و حدود توسعه و گسترش شهرها و شهرک‌های فعلی و آینده و قطب‌های صنعتی و کشاورزی و مراکز جهانگردی و خدماتی بوده و در اجرای برنامه‌های عمرانی بخشهای عمومی و خصوصی ایجاد نظم و هماهنگی نماید.

۲ - طرح جامع شهر:

طرح جامع شهر عبارت از طرح بلندمدتی است که در آن نحوه استفاده از اراضی و منطقه‌بندی مربوط به حوزه‌های مسکونی، صنعتی بازرگانی، اداری و کشاورزی و تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات شهری و نیازمندیهای عمومی شهری، خطوط کلی ارتباطی و محل مراکز انتهایی خط (ترمینال) و فرودگاه‌ها و بنادر و سطح لازم برای ایجاد تأسیسات و تجهیزات و تسهیلات عمومی، مناطق نوسازی، بهسازی و اولویتهای مربوط به آنها تعیین می‌شود و ضوابط و مقررات مربوط به کلیه موارد فوق و همچنین ضوابط مربوط به حفظ بنا و نماهای تاریخی و مناظر طبیعی، تهیه و تنظیم می‌گردد. طرح جامع شهر بر حسب ضرورت قابل تجدید نظر خواهد بود.

۳ - طرح تفصیلی:

طرح تفصیلی عبارت از طرحی است بر اساس معیارها و ضوابط کلی طرح جامع شهر نحوه استفاده از زمینهای شهری در سطح محلات مختلف شهر و موقعیت و مساحت دقیق زمین برای هر یک از آنها و وضع دقیق و تفصیلی شبکه عبور و مرور و میزان و تراکم جمعیت و تراکم

ساختمانی در واحدهای شهری و اولویت‌های مربوط به مناطق بهسازی و نوسازی و توسعه و حل مشکلات شهری و موقعیت کلیه عوامل مختلف شهری در آن تعیین می‌شود و نقشه‌ها و مشخصات مربوط به مالکیت بر اساس مدارک ثبتی تهیه و تنظیم می‌گردد.

۴ - طرح هادی:

طرح هادی عبارت از طرحی است که در آن جهت گسترش آبی شهر و نحوه استفاده از زمینهای شهری برای عملکردهای مختلف به منظور حل مشکلات حاد و فوری شهر و ارائه راه‌حلهای کوتاه‌مدت و مناسب برای شهرهایی که دارای طرح جامع نمی‌باشند تهیه می‌شود.

۵ - ساختمانهای دولتی که اعتبار آن از بودجه کل کشور تأمین می‌گردد از نظر اجرای این قانون عبارت است از:

الف - ساختمانهای اداری وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و ساختمانهای انتظامی و ندامتگاه.

ب - ساختمانهای بهداشتی از قبیل بیمارستانها، درمانگاهها، آسایشگاهها، شیرخوارگاهها و سایر مراکز بهداشتی درمانی و تنظیم خانواده و مراکز رفاه و نظائر آن.

ج - ساختمانهای آموزشی از قبیل دانشگاهها، انستیتوها، کتابخانه‌ها، مدارس عالی، آموزشگاهها،

هنرستانها، مراکز آموزش و حرفه‌ای و روستایی، دبیرستانها، و دبستانها و سایر مراکز تعلیم و تربیت.

د - ساختمانهای ورزشی، ورزشگاهها، استادیومها و سایر تأسیسات ورزشی.

ه - مراکز ارتباطی از قبیل دفاتر پست، مراکز تلفن و تلگراف و نظائر آن.

و - ساختمانهای متفرقه از قبیل کاخهای جوانان، اردوگاهها و هتلها و مهمانسراها و ساختمانهای مربوط به سازمانهای خیریه و نظائر آن.

ماده ۲ - از تاریخ تصویب این قانون، نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی تغییر می‌یابد.

ماده ۳ - به منظور اتخاذ و اعمال سیاستها و تنظیم برنامه‌های جامع و هماهنگ برای تعیین مراکز جمعیت و ایجاد تعادل مطلوب بین جمعیت و وسعت شهرها در سطح کشور، تأمین مسکن و

توسعه و بهبود استانداردهای کمی و کیفی مسکن با توجه به هدفها و مقتضیات توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور و همچنین ایجاد هماهنگی و تمرکز در تهیه و اجرای طرحها و ساختمانهای

دولتی و وظایف وزارت مسکن و شهرسازی علاوه بر اجرای آن قسمت از وظایف و اعمال

اختیاراتی که به موجب قانون تأسیس وزارت آبادانی و مسکن در تاریخ تصویب این قانون به عهده وزارت آبادانی و مسکن محول می‌باشد و قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری

ایران و سایر قوانین و مقررات به شرح زیر تعیین می‌گردد:

۱ - برنامه‌ریزی:

الف - تعیین محل شهرها و مراکز جمعیت آینده با توجه به عوامل محدودکننده از قبیل کمبود منابع آب و استفاده‌های مختلف از زمین با رعایت اولویت برای مصارف کشاورزی از طریق تهیه طرح جامع سرزمین که مشترکاً به وسیله وزارت مسکن و شهرسازی و وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تهیه می‌گردد با توجه به مقررات ماده ۱۳ و بند ۱ ماده ۱۷ قانون تجدید تشکیلات و تعیین وظایف سازمانهای وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و انحلال وزارت منابع طبیعی.

ب - تعیین حدود توسعه و ظرفیت شهرهای فعلی و آینده و طرح و تنظیم نقشه و توزیع جمعیت.

ج - تهیه و تنظیم سیاستها و خط مشی‌های اجرایی و ضوابط لازم برای هدایت و کنترل شهرنشینی در جهت تحقق طرح جامع سرزمین.

د - مشخص نمودن شهرها و شهرکها از نظر فعالیتهای صنعتی - کشاورزی - جهانگردی -

تاریخی - خدماتی و نیز تعیین شهرهای مختلط از جهات فوق با توجه به طرح جامع سرزمین پس از کسب نظر وزارتخانه مربوط.

ه - بررسی ارتباط شهرهای فعلی و آینده در سطح منطقه و کشور.

و - تعیین استانداردها برای مسکن و همچنین ساختمانهای دولتی و تأسیسات شهری.

ز - بررسی مستمر نیازمندیهای مسکن - ساختمانهای دولتی - خانه‌های سازمانی و تهیه برنامه‌های مورد لزوم.

تبصره - طرح جامع سرزمین پس از تصویب شورای عالی شهرسازی برای کلیه وزارتخانه‌ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی در امور مربوط به آنها لازم‌الاجراء بوده و در تهیه و تنظیم طرحهای شهری باید از آن متابعت شود.

۲ - شهرسازی:

الف - تهیه طرح جامع برای هر یک از شهرها با توجه به ضوابط و استانداردهای مصوب و

تعیین ضوابط و استانداردها برای تهیه نقشه‌های هادی و اعلام آن به وزارت کشور.

ب - نظارت بر فعالیت‌های شهرسازی بخش خصوصی از حیث رعایت معیارها و ضوابط شهرسازی.

۳ - مسکن:

الف - تهیه و اجرای طرحهای تأمین مسکن و خانه‌سازی که با اعتبارات دولت انجام می‌شود در سراسر کشور با رعایت مقررات مندرج در قوانین شهرداریها در مورد تحصیل پروانه ساختمانی.

- ب - اجرای طرحهای مربوط به خانه‌های سازمانی به صورت مستقل.
- ج - نظارت در امور شرکتهایی که منحصرأ در زمینه ایجاد و احداث واحدهای مسکونی فعالیت دارند و کمکهای فنی و راهنمایی به مؤسسات مذکور.
- نحوه نظارت و کمک و راهنمایی به این نوع شرکتهای طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.
- تبصره - مواردی که دارای قانون خاص می‌باشد از بند ب قسمت ۲ و بند ج قسمت ۳ ماده ۳ مستثنی می‌باشد.
- د - تهیه و تنظیم موازین و استانداردها و مشخصات فنی برای ساختمانها و مسکن و تحقیق و بررسی مسائل مربوط به ساختمان و مصالح ساختمانی و نیز تهیه استانداردهای لازم برای مصالح ساختمانی با همکاری مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران.
- ۴ - تهیه و اجرای طرحهای ساختمانهای دولتی به شرح مذکور در بند ۵ ماده ۱.
- ۵ - تهیه و اجرای طرحهای عمران شهری در دست اجراء و طرحهایی که انجام آن از طرف وزارتخانه‌ها و سازمانهای ذربیط در صورت قبول وزارت مسکن و شهرسازی به آن وزارت محول می‌گردد.
- ۶ - اعمال سیاست دولت و نظارت نسبت به اراضی خالصه و موات که طبق مقررات قانون انحلال بنگاه خالصجات و ماده ۱۷ قانون تقسیم و فروش املاک مورد اجاره به زارعین مستأجر و قانون ثبت اراضی موات اطراف تهران و قانون ثبت اراضی موات اطراف شهرهای غیر تهران مصوب سالهای ۱۳۳۱ و ۱۳۳۴ و قانون راجع به اراضی دولت و شهرداریها و اوقاف و بانکها مصوب سال ۱۳۳۵ و اصلاحی آن مصوب سال ۱۳۳۹ امور آنها به سازمان مسکن و یا وزارت آبادانی و مسکن محول گردیده است.
- تبصره - در تهیه طرح جامع سرزمین مفاد قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران رعایت خواهد شد.
- ۴ - ریاست شورای عالی شهرسازی به عهده نخست‌وزیر است و علاوه بر اعضاء فعلی وزیر اطلاعات و جهانگردی نیز عضو شورای عالی شهرسازی خواهد بود و تصمیمات شورا با حداقل ۶ رأی معتبر می‌باشد.
- ۵ - وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی مکلفند برای تهیه و اجرای طرحهای مسکن و ساختمانی مورد نیاز خود به شرح مذکور در ماده ۱ این قانون به وزارت مسکن و شهرسازی مراجعه نمایند.
- وزارت مسکن و شهرسازی می‌تواند برای اجرای بعضی از طرحهای ساختمانهای دولتی یا

طرحهای مسکن به سازمان ذیربط تفویض اختیار نماید.
آن قسمت از طرحهایی که سازمانهای ذیربط بتوانند آنها را رأساً تهیه و اجرا نمایند توسط
آیین نامه لازم مشخص خواهد شد.

تبصره - اجرای طرحهای ساختمانی سازمانها و مؤسسات خیریه به تشخیص وزارت مسکن و
شهرسازی به سازمانهای مربوط واگذار می شود که طبق مفاد ماده ۲۱ قانون برنامه و بودجه
کشور مصوب ۱۳۵۱، ۱۲، ۱۰ عمل نماید.

ماده ۶ - به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود به منظور اجرای وظایف مربوط به
تهیه زمین و مسکن و خدمات مهندسی و تحقیقات و بررسی مسائل مربوط به ساختمان و مصالح
ساختمانی، همچنین ایجاد شهر و شهرک شرکت یا شرکتهایی تأسیس و آنها را به طریق بازرگانی
اداره نماید.

اساسنامه این شرکتها همچنین تفسیراتی که در جهت اجرای این قانون باید در اساسنامه سازمان
مسکن داده شود بنا به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی و تأیید هیأت وزیران به تصویب
کمیسیونهای مسکن و شهرسازی و دارایی و استخدام مجلسین خواهد رسید.
شرکتهای مذکور می توانند با رعایت مقررات اساسنامههای مصوب با شرکتهایی که در زمینههای
فوق فعالیت دارند مشارکت نمایند.

تبصره - مقررات استخدامی خاص شرکتهای شهرسازی به تصویب مجمع عمومی شرکت خواهد
رسید و از نظر میزان حقوق و مزایا و دستمزدها مشمول مصوبات شورای حقوق و دستمزد خواهد بود.
ماده ۷ - ایجاد شهر و شهرک غیر روستایی در خارج از محدوده قانونی و حریم شهرها موکول
به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی و تصویب شورای عالی شهرسازی خواهد بود.

ماده ۸ - آیین نامه های لازم در اجرای این قانون از طرف وزارت مسکن و شهرسازی تهیه و پس
از تصویب هیأت وزیران به موقع اجرا گذارده خواهد شد.

قانون اصلاح مواد ۲ و ۶ قانون تفسیر نام وزارت آبادانی و مسکن به وزارت مسکن و شهرسازی و تعیین وظایف آن
(مصوب ۱۳۵۴، ۳، ۶) مصوب ۱۳۵۴/۳/۴

ماده واحده - مواد ۴ و ۶ قانون به ترتیب زیر اصلاح می شود و تبصره ماده ۶ به قوت خود باقی است.
الف - ماده ۴ - ریاست شورای عالی شهرسازی و معماری ایران به عهده وزیر مسکن و
شهرسازی است و علاوه بر اعضای فعلی وزیر اطلاعات و جهانگردی و رئیس سازمان حفاظت
محیط زیست نیز عضو شورای عالی شهرسازی و معماری خواهند بود و تصمیمات شورا با

حداقل شش رأی معتبر می باشد.

ب - ماده ۶- به وزارت مسکن و شهرسازی اجازه داده می شود، به منظور اجرای وظایف مربوط به تهیه زمین و مسکن و مصالح ساختمانی و خدمات مهندسی همچنین ایجاد شهر و شهرک شرکت و یا شرکتهایی تأسیس و آنها را به طریق بازرگانی اداره نماید و نیز به منظور تحقیقات و بررسی مسائل مربوط به ساختمان، مؤسسات یا مراکزی تأسیس کند.

اساسنامه مؤسسات و شرکتهای مذکور همچنین تغییراتی که در جهت اجرای این قانون باید در اساسنامه سازمان مسکن داده شود بنا به پیشنهاد وزارت مسکن و شهرسازی با تأیید سازمان امور اداری و استخدامی کشور و تصویب هیأت وزیران به تصویب کمیسیونهای مسکن و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و استخدام مجلسین خواهد رسید.

شرکتهای مذکور می توانند با رعایت مقررات اساسنامه های مصوب با شرکتهایی که در زمینه های فوق فعالیت دارند مشارکت نمایند.

بودجه مؤسسات یا مراکز مذکور همه ساله به صورت کمک در بودجه کل کشور منظور خواهد شد.